

Broedvogelinventarisatie 2022

HET GROENE STRAND - WEST (BVK XIII)

Mededeling nr. 342

**door Peter Vermaas en Karel Adriaanse.
Vogelwerkgroep
Natuurvereniging Hollandse Delta**

Broedvogelonderzoek 2022

Groene Strand West – ZHL

Een publicatie van de Vogelwerkgroep van de Natuurvereniging Hollandse Delta, een afdeling van de KNNV.

Mededelingnummer: 342

Auteur: Peter Vermaas

Inventarisatie door: Peter Vermaas, Karel Adriaanse

© KNNV - afdeling Hollandse Delta

Omslagfoto: Rietzanger. Foto: P. Vermaas

Natuurvereniging Hollandse Delta

een afdeling van de KNNV

secretariaat:

Peter Vermaas

Schudegge 17

3224 BP Hellevoetsluis

Telefoon: 0181-324058

Email: secretaris@hollandsedelta.knnv.nl

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding

- doel
- waarnemers
- de kolonie in de lagune is verdwenen: oorzaken en gevolgen

Hoofdstuk 2 Gebiedsbeschrijving

Hoofdstuk 3 Werkwijze

- data, tijden en autoclustering

Hoofdstuk 4 Resultaten en aanbevelingen

- resultaten
- aanbevelingen

Hoofdstuk 5 Slotopmerking

Bijlagen

bijlage 1	Overzicht van aantal vastgestelde territoria (BMP) 2007-2020
bijlage 2	Overzicht van bezoekdata
bijlage 3	Waargenomen soorten en totaal aantal vastgestelde territoria
	Overige soorten per bezoekdatum
bijlage 3a	toelichting aantallen kokmeeuw en visdief
bijlage 4 en 5	Locatie van telgebied en natuurtypenkaart
bijlage 6	Monitoringgebied Groene Strand met observatiepunten.

heelblaadjesvlak

Hoofdstuk 1 Inleiding

Doel

Het vaststellen van broedgevallen van vogels op verzoek van het Zuid-Hollands Landschap.

Omdat sinds 2017 het gehele gebied BVK XIII in twee delen is gesplitst ten behoeve van een integrale telling door twee partijen, is ervoor gekozen om de daarna volgende inventarisaties van het Groene Strand -West ook te laten plaatsvinden met dezelfde systematiek. Dat hield dus in dat het gehele westelijke deel van BVK XIII volgens de regels van Sovon broedvogelmonitoring wordt geïnterviewd. Daarnaast speelt deze inventarisatie een rol in het verzamelen van gegevens voor een onderzoek naar het verbeteren van de biodiversiteit van het Groene Strand. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door verschillende werkgroepen van de KNNV afdeling Voorne. Dit project voor het ZHL wordt ondersteund door Greenchoice.

Waarnemers

De inventarisatie is uitgevoerd door hoofdteller Peter Vermaas (PVRS00) en Karel Adriaanse (KADE00). Beiden zijn lid van de vogelwerkgroep van de KNNV-afdeling Voorne.

Op verschillende bezoeken zijn andere enkele leden van de NHD meegeweest als gast: Janine Varekamp (bezoek 1,3,5,8,9), Hans Vermeulen (7,8), Floris Martin (5).

De kolonie in de lagune

Op de eilandjes in de lagune is jarenlang een flinke kolonie kokmeeuwen en visdieven geweest. De omstandigheden voor deze broeders van het kale zand werden echter steeds ongunstiger. Bovenop de achteruitgang van de geschiktheid van het terrein zijn er andere oorzaken geweest die hebben gezorgd voor het compleet verdwijnen van de kolonie kokmeeuwen en visdieven. Recreatiedruk in het begin van de coronatijd zal zeker een van de oorzaken zijn geweest. Daarnaast is steeds vaker waargenomen dat de vos voor predatie zorgt. In 2020 was de teruggang dramatisch. Er broedde geen enkele vogel meer. In 2021 is het aantal broedvogels blijven steken op een handvol. In 2022 heeft ZHL voorafgaand aan het broedseizoen de eilandjes in de lagune geheel ontdaan van de toplaag en de bodem schraal gemaakt. De verwachting was, dat de eilandjes wel kaal zouden blijven, maar halverwege mei was er toch al weer sprake van een flink aantal planten. Ondanks de ingrijpende aanpak om de eilandjes weer aantrekkelijk te maken voor koloniebroeders heeft dit geen positief effect gehad. Dit jaar was van recreatiedruk weinig sprake. In 2020 liepen mensen (met honden) regelmatig dwars over de lagune. In 2021 en 2022 was dat al minder vaak het geval.

Predatie:

Vorig jaar bleek het terrein al geschikt voor vossen, gezien het stel spelende vosjes dat we hebben waargenomen. Dit jaar zagen we een volwassen vos over het plevierenvlak wandelen, met gemak een jonge grauwe gans oppakken en daarmee weglopen in westelijke richting. De lokatie van een eventueel hol hebben we niet kunnen vaststellen. De aanwezigheid van de vos op het plevierenvlak zorgde wel voor onrust bij de vogels op de eilandjes. Een ree dat in de buurt liep trok zich niets aan van de vos.

ree met jong, 31 mei 2022

Verstoring door recreatiedruk:

De natuur van het groene strand heeft in de eerste lockdownperiode van 2020 een toevloed aan ongedisciplineerd bezoek opgeleverd. Die drukte is inmiddels verdwenen. Paden die breder waren geworden door meer betreding, zijn weer smal. De kijkschermen zijn gerepareerd, de geitenpaadjes naar het beschermde gebied zijn weer dichtgegroeid. In 2022 is hoegenaamd geen verstoring door recreatie opgemerkt.

grasmus

kleine karekiet

Hoofdstuk 2   Gebiedsbeschrijving

Het telgebied (plot 4834, Groene strand - west, BVK XIII) bevindt zich aan de ZO-zijde van het Oostvoornse Meer. Het gebied is in beheer bij het Zuid-Hollands Landschap en bekend als vak 13. De inventarisatie van broedvogels richt zich op het westelijk deel van dit gebied dat aan de zuidkant begrensd is door de Strandweg vanaf Hotel Van Marion tot de parkeerplaats bij "paviljoen De Duinrand", aan de noordzijde het Oostvoornse meer met het plevierenvlak, de lagune en het nieuwe eiland en aan de oostzijde het pad van Hotel Van Marion naar de vogelkijkhut.

Het telgebied is niet vrij toegankelijk voor publiek, maar kan grotendeels vanaf verschillende paden worden geobserveerd. Het gebied ten zuiden van het plevierenvlak is te uitgestrekt om alleen vanaf de paden te onderzoeken.

In het terrein zijn voor het publiek een aantal kijkschermen geplaatst: bijlage 6: locatie 2 en 3. Observatiepunt 4 is een verhoogd scherm.

Vanuit de observatiepunten 2 en 3 is er zicht op het plevierenvlak. Voor het broedseizoen heeft het ZHL een deel van het opschot langs de oevers verwijderd.

Punt 1 is geen kijkscherm. Het was in de voorgaande jaren wel bruikbaar als kijkpunt, maar inmiddels is het struikgewas te hoog geworden. Het zou een goede locatie zijn om hier een verhoogd platform te plaatsen. Om dit deel van het plevierenvlak te kunnen overzien zijn we verder naar het westen gelopen waar bij een hek enig uitzicht is. (punt 1a)

De verhoogde uitkijk geeft zicht op de lagune met drie eilandjes. De lagune wordt aan de NO-zijde afgesloten door een strandje met dicht struikgewas.

De observatiehut geeft zicht op de NO-zijde van de eilandjes en op de ZW-zijde van het nieuwe eiland. Vanaf het pad naar de hut is het mogelijk om door het riet heen dicht bij het nieuwe eiland te komen. Dit gebied is voor publiek niet toegankelijk. Wij hebben er voor gekozen om dit niet te doen. De meerwaarde voor de waarnemingen is verwaarloosbaar en de kans op verstoring is aanwezig.

Goudvink

Hoofdstuk 3   **Werkwijze**

De *Handleiding Broedvogelmonitoring Project* van Sovon werd gehanteerd voor de wijze van monitoring en het uitwerken van de telresultaten. De waarnemingen zijn ingevoerd op de site van Sovon en de territoria zijn berekend door het programma van autoclustering.

De grondbroedende vogels werden voornamelijk visueel waargenomen. Van een deel van de vogelsoorten kon de exacte broedlocatie worden waargenomen. Daarnaast zijn er ook broedgevallen gebaseerd op waarneming van donsjongen. Een deel van de broedlocaties zijn vanaf de observatiepunten niet waarneembaar door het dichte struikgewas waartussen nesten kunnen liggen. De andere vogelsoorten zijn afhankelijk van hun gedrag ingevoerd volgens de criteria van broedcodes, die variëren van code 0 (niet-territoriumindicerende waarnemingen buiten geschikt broedbiotoop) tot waarnemingcode 16 (nest met jongen).

In het overzicht staan ook vogels gemeld die ter plekke niet gebroed hebben (bijlage 3).

Om het gebied ten zuiden van de kijkschermen te inventariseren liepen we terug langs de kijkschermen om het grote veld ("heelblaadjesvlak") vanaf de westzijde in te lopen (niet toegankelijk voor publiek) en daarna terug naar het verbindingspad (zie bijlage 6) dat in oostelijke richting weer aansluit bij het pad naar "hotel Van Marion". Broedvogels die zich aan de NO-zijde van het nieuwe eiland bevinden zijn vanuit de observatiepunten niet goed te zien. Op basis van de geringe aanwezigheid van vogels aan de zichtbare zijde verwachten we aan de NO kant weinig broedgevallen. De noordzijde van het telgebied werd geïventariseerd vanaf het fietspad.

De waarnemingen zijn ingevoerd in het systeem van Sovon en hiermee is de automatische clustering voor BMP-A projecten uitgevoerd. De kokmeeuwen en de visdieven werden bij Sovon in het verleden ingevoerd als kolonievogels. Aangezien RWS ook telt en de aantallen van de lagune opneemt in hun tellingen van de kustbroeders wordt de kolonie van het groene strand niet meer door ons ingevoerd. Nu de kolonie vertrokken is komen deze uiteraard helemaal niet voor.

Data, tijden en autoclustering.

De gebieden zijn 9 keer bezocht. Dit betreft 8 ochtenden en 1 avondtelling.

Om het gehele telgebied te monitoren was per bezoek 4,5 à 5 uur nodig.

Bezoekdata zijn vermeld op bijlage 2.

Niet alle waarnemingen resulteren in een vastgesteld territorium. Alle waargenomen vogels worden vermeld in de totaalijst (bijlage 3).

Waterral

Hoofdstuk 4 Resultaten en aanbevelingen

Resultaten

In de tabel van bijlage 1 is een overzicht van aantallen broedvogels weergegeven van de tellingen bij de lagune van 2007-2016 met, ter vergelijking, de aantallen van 2017-2022, toen het gehele gebied geïnventariseerd werd, in extra kolommen ernaast. Alle territoria van 2022 zijn te vinden in bijlage 3.

De soortkaarten, met stippen waar de territoria zich bevinden, worden niet opgenomen in dit verslag. Zij zijn wel op aanvraag beschikbaar, als apart bestand, voor wetenschappelijke doeleinden. Aan de hand van die stippenkaarten is goed te zien hoe de verschillende soorten verspreid, dan wel geconcentreerd in het gebied territoriaal aanwezig zijn. Kijken we naar de eilandjes dan zien we daar bergeend (2), brandgans (3), grote canadese gans (2), kleine plevier (2), kokmeeuw (1), scholekster (5). Voor dat deel van het Groene Strand een gering aantal territoria, nog afgezien van het feit dat niet elk territorium ook inderdaad broedsucces heeft gehad.

De avondtelling op 16 mei leverde extra informatie op in de vorm van 2 territoria houtsnip.

Aanbevelingen

Dat de kaalgemaakte eilandjes niet direct succesvol zijn, moeten we misschien ook met wat guld beoordelen. Onderhoud zodat de begroeiing niet terugkeert, zal wel noodzakelijk zijn. De voedselrijke ondergrond onder de nieuwe toplaag zal mogelijk toch weer zorgen voor groene in plaats van gele eilandjes. Dat de koloniebroeders na verstoring niet direct terugkomen kan een tijdelijk effect zijn. Misschien dat de komende jaren de situatie verbetert.

Aangezien predatie de meest versturende factor op dit moment is zou er gedacht kunnen worden aan maatregelen die de vos op afstand houden. Of water in de lagune voldoende is als barrière valt te betwijfelen.

Het “nieuwe eiland” is tot nu toe niet aan de beurt geweest om geschikter te maken voor kustbroeders. Gezien de grote hoeveelheid kokmeeuwen en visdieven die het Oostvoornse meer kiezen als broedgebied zou dit eiland zeker plek kunnen bieden aan een flink aantal territoria. De stortstenen-dammen die aan de noordoever liggen zijn het bewijs dat zelfs met behoorlijk intensieve recreatie op korte afstand succesvol gebroed kan worden. Het lijkt dat deze stortstenen bovenlaag minder onderhoudsgevoelig is in vergelijking met de zand en schelpen toplaag van het nieuwe eiland. Te overwegen valt om hier een vergelijkbare bedekking aan te brengen.

stortstenendammen aan de noordzijde van het Oostvoornse meer

Hoofdstuk 5 Slotopmerking

De positieve aantallen die we vorig jaar waarnamen zien we gelukkig ook dit jaar terug bij de aantallen territoria nachtegaal (14), rietzanger (34), bosrietzanger (16), braamsluiper (4), cetti's zanger (19), grasmus (12).

Bijzondere waarneming op 27 april: bokje (geen territorium).

Met 40 territoria is de merel ook goed vertegenwoordigd.

Ook de zwartkop doet het goed in dit gebied met 45 territoria.

Nieuwe soort met 1 territorium in 2022 is de gekraagde roodstaart.

Het totaal aantal vogelsoorten (met en zonder territorium) komt dit jaar op 90.

Het aantal territoria komt dit jaar op 59.

Spotvogel

Bijlage 1

Overzicht van aantal vastgestelde territoria (BMP) 2007-2016 van het **NW deel** vak XIII met de aantallen van 2017 - 2022 voor het **gehele** gebied in de laatste kolommen vetgedrukt ter vergelijking.

soort	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Grauwe Gans	15	93	130	90	22	10	5	3	12	5	10	18	19	14	6	7
Canadese Gans	6	6	10	12	14	13	12	10	11	7	9	23	14	11	7	4
Brandgans	2	6	6	12	19	19	25	27	13	47	35	29	36	30	63	8
Nijlgans		6 juv	4 juv	1	1			1	1	1	1	2		1		
Bergeend	2	44 juv		5 juv			1		4	3	3	2	5	2	3	2
Krakeend					1				1	1		1	3	1	2	2
Wilde eend								1	4	2	1	3	2	2	3	2
Kuifeend									3	2		2	4	1		1
Scholekster	14	14	10	13	16	14	7	10	8	10	5	10	10	8	10	7
Kluut	7	21	17	28	43	22	17	11	12	5		9	2	2		1
Kleine Plevier	4	5	5	6	5	1	6	1	2	1	1			2	2	1
Bontbekplevier	2	5	4	5	5	4	3	2	1	2		2				
Kievit	22	17	11	14	16	23	8	9	14	6	7	8	7	7	4	5
Grutto									1					1		
Tureluur	8	9	7	7	3	5	4	4	4	4	5	5	5	12	5	5
Zwartkopmeeuw						1		1	2	4	2	3				
Stormmeeuw								1								
Kl. Mantelmeeuw								1					2			
Kokmeeuw	18	0	0	42	114	253	284	218	258	491	233	326	318		3	
Visdief	25	20	7	29	190	273	196	122	152	196	138	83	85			

Bijlage 2

Overzicht van bezoekdata 2022

	datum	starttijd	eindtijd	teller	bezoektype
1.	23-mrt	05:43	10:25	PVRS00 KADE00	zonop
2.	4-apr	06:15	09:30	PVRS00 KADE00	zonop
3.	15-apr	06:20	10:10	PVRS00	zonop
4.	27-apr	05:30	10:00	KADE00	zonop
5.	9-mei	05:15	10:10	PVRS00 KADE00	zonop
6.	16-mei	20:00	22:30	KADE00	avond
7.	20-mei	05:40	10:35	PVRS00	zonop
8.	31-mei	04:40	09:40	PVRS00 KADE00	zonop
9.	15-jun	04:40	09:50	PVRS00	zonop

Bijlage 3

Waargenomen soorten en totaal aantal vastgestelde territoria

Kolonievogels

soort	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kokmeeuw	18	0	0	42	114	253	284	218	258	491	233	326	587	0
Visdief	25	20	7	29	190	273	196	122	152	196	138	83	85	0

Overige soorten per bezoekdatum

	soort / bezoek	1	2	3	4	5	6	7	8	9	aantal autocluster territoria	hoogste broed code
1.	Aalscholver				-1			1				1
2.	Bergeend	2	1	1	2	2	2	2	1	2	2	5
3.	Blauwborst		1							1		2
4.	Blauwe Reiger	3			1	1				1		1
5.	Bontbekplevier					2	1	1	3			3
6.	Bosrietzanger						3		5	14	16	2
7.	Braamsluiper				2	2		1			4	2
8.	Brandgans	5	4	4	3	8	3	10	2		8	12
9.	Bruine Kiekendief		1		1	1		1	1		1	3
10.	Buizerd	2	1		1			1		1	1	3
11.	Cetti's Zanger	18	8	16	13	12	11	15	14	11	19	2
12.	Dodaars	1	-1									3
13.	Ekster	3			1	2		1		1	2	3
14.	Fazant	11	4	8	6	11	4	8	7	4	13	2
15.	Fitis		1	15	13	9	5	14	4	1	19	2
16.	Fuut	2			-2	1					1	5
17.	Gaai	2	2	1	2	2			2	2	3	14
18.	Gekraagde Roodstaart					1					1	2
19.	Georde Fuut	-1										3
20.	Goudvink	7	5	3	1	4		3		5	6	3
21.	Grasmus				2	6	2	7	8	4	12	6
22.	Graspieper	1	1		1	2		1	2	1	2	3
23.	Grauwe Gans	7	6	3	3	1	1	1			7	6
24.	Groene Specht			1							1	1
25.	Groenling	3			1	2			1	1	2	3
26.	Grote Bonte Specht				1					2	2	2
27.	Grote Canadese Gans	3	2	3	4	6	1		1	1	4	12
28.	Grote Mantelmeeuw		1		1		1					1
29.	Grote Zilverreiger	1	1	2	2	1		-1	-1			1
30.	Grutto				1							1
31.	Havik	1			1	1		2	1	1		2
32.	Heggenmus	19	6	4	7	9	6	3	5	1	23	3
33.	Holenduif	1				1				1	1	3
34.	Houtduif	1			2	1		1	1	3	5	3
35.	Houtsnip					1	2		2		2	2
36.	Kievit	7	3	2	2	5		3	2	2	5	12
37.	Kleine Karekiet					2	3	7	4	8	15	14
38.	Kleine Mantelmeeuw				1			1				1
39.	Kleine Plevier				2	3		1		1	1	3
40.	Kluut					1		1			1	3
41.	Kneu	3		4	2	4		2	1	6	6	3
42.	Knobbelzwaan				-1							3

43.	Koekoek				1	2	1	3	2	2	2	2
44.	Kokmeeuw		1		2	1		-5	1	1		5
45.	Koolmees	4	6	8	5	6	2	4	2	1	12	12
46.	Krakeend				2	1		2	1		2	3
47.	Kuifeend				1		2	1		1	1	3
48.	Lepelaar						1					1
49.	Merel	28	15	25	17	27	24	35	21	17	40	14
50.	Middelste Zaagbek	1	3 (4)		-1					1	1	3
51.	Nachtegaal			12	11	17	12	9	8	4	14	2
52.	Nijlgans	1										3
53.	Oeverloper					3		1				3
54.	Pijlstaart	2										3
55.	Pimpelmees	5	1	4	1		1	3	2	4	9	12
56.	Putter	2			3	4	3	2	3	1	5	3
57.	Rietgors	2				2	1			2	1	2
58.	Rietzanger			15	15	22	12	26	15	14	34	14
59.	Roodborst	29	8	5	6	2	15	2	3	1	17	3
60.	Roodborsttapuit	2		1		1	2			1	3	14
61.	Scholekster	11	5	6	4	6	3	8	5	8	7	12
62.	Sijs	1										3
63.	Smient	1										1
64.	Sperwer								1			1
65.	Spotvogel								1		1	2
66.	Spreeuw									1		1
67.	Sprinkhaanzanger				2		1			4	4	2
68.	Staartmees	1		1	1				1		2	3
69.	Stormmeeuw		1						1			1
70.	Tjiftjaf	47	26	36	23	33	27	30	21	33	43	2
71.	Tuinfluit			4	1	12	3	5	3	5	14	3
72.	Tureluur	2	2	6	2	6	2	3	4	4	5	3
73.	Turkse Tortel								1		1	2
74.	Vink	2	3	2		5	1	1	1	2	7	3
75.	Visdief			1	1				1	1		1
76.	Waterhoen			1								3
77.	Waterral	3	1	1							1	3
78.	Watersnip	1										1
79.	Wilde Eend	1	1	3	2		1	1	2	2	2	3
80.	Winterkoning	43	36	52	30	41	13	58	54	53	64	2
81.	Wintertaling	1		1	2	1						3
82.	Witte Kwikstaart		1						1		1	3
83.	Wulp		1									1
84.	Zanglijster	11	7	8	9	10	10	17	12	13	19	14
85.	Zilvermeeuw		1		1							1
86.	Zwarte Kraai	3			1	1		2	1		1	3
87.	Zwartkop			23	16	27	12	40	30	35	45	7
88.	Zwartkopmeeuw							-1				1
vogelsoorten niet in autoclustering												
1.	Bokje				1							1
2.	Groenpootruiter	1	1	1	3	2	1					1
Overige soorten												
1.	Bruine Rat					2						
2.	Haas		3				1	1	4	1		
3.	Konijn			4	4	2	4	6	2	2		
4.	Ree	6	4	2	6	2	2	3	2	1		
5.	Vos						1	4				

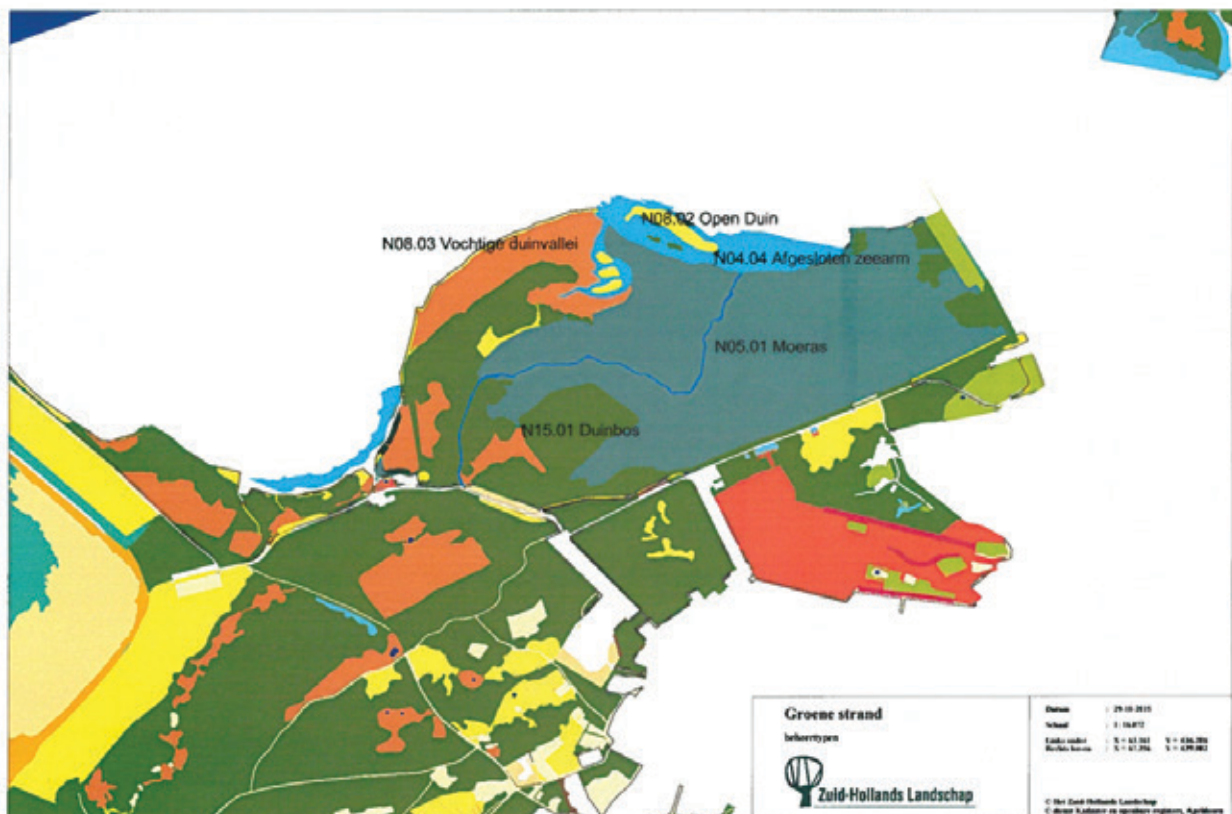
Bijlage 4

Locatie van het telgebied

Bijlage 5

Natuurtypenkaart

Bijlage 6

Monitoringgebied Groene Strand met observatiepunten.

